

Krauter András halálára

1939 – 2010

2010.március 3-án Berettyóújfaluban elhunyt Krauter András címzetes egyetemi tanár.

Az ilyen megemlékezések megszokott sajátjaként el szoktuk mondani az eltávozott életútját. Krauter András barátunk és kollégánk még ebben is segítségünkre volt akkor, amikor tavaly egyik legkedvesebb egykori tanítványának, Busics Györgynek a kérdéseire válaszolva elmesélte élete és szakmai pályafutása történetét.

Krauter András tanár úr, sokunknak kedves Bandija 1939. április 11-én született Berettyóújfaluban, csonka Bihar megye székhelyén. Nyolc éves volt, amikor a család Pécsre költözött; András aztán ott érettségizett a jó nevű Nagy Lajos gimnáziumban. Pályaválasztásában döntő tényező volt, hogy édesapja útépítő mérnökként kereste a kenyeret, s őt nyaranta gyakran alkalmazta figuránsnak és rajzolóknak. Kitűnően érettségizett, és a felvételin megszerezhető 25 pontból 24-gyel (összesen két felvételiző teljesítette ezt a szintet!) egyike lett a Mérnöki Kar akkor 120 főnyi elsőéves hallgatóinak. A Geodézia tanszék vezetője, Rédey István professzor úr már hallgató korában felfigyelt rá, és diplomájának megszerzése után nyomban tanársegédjéül fogadta. Így került 1962-ben a tanszékre, ahol aztán egész életét eltöltötte.

Mindig különösen érdekelték a geodézia új irányai, ezek között pedig már kezdetektől fogva a fizikai távmérés. Megpályázott tehát egy külföldi aspirantúrát, 1965 szeptemberében kiment Moszkvába, és ott három év múlva, 1968 novemberében sikeresen meg is védte a levegő törésmutatójának meghatározásáról írott kandidátusi értekezését.

Hazatérése és a Földmérési Intézetnél töltött egyéves ipari gyakorlata után 1970-től a geodéták képzését ellátó akkori három tanszékből: az Általános Geodézia, a Felsőgeodézia valamint a Fotogrammetria tanszékből összeálló Geodéziai Intézet kebelében létesített negyedik egység, az általa megszervezett Geodéziai Laboratórium vezetője lett. 1970-ben egyetemi adjunktussá, 1978-ban docenssé, 2005-ben címzetes egyetemi tanárrá nevezték ki. Az 1990-es évek közepén néhány évig (ahogyan ő mondta: „meggondolatlanságból”) tanszékvezető is volt.

1982-ben „Kiváló munkáért” kitüntetésben részesült, 1997-ben az Építőmérnöki Kar hallgatói az év oktatójának választották, 2003-ban pedig a Műegyetem József nádor emlékéremmel jutalmazta.

Nem csak a geodézia újabb irányjaival foglalkozó tantárgyakat, hanem magát a Geodézia című tárgyat is tanította, és ebből jegyzetet is írt. Ennek első kiadása 1995-ben, átdolgozott második kiadása 2002-ben jelent meg. A jegyzet felépítését tekintve bátran szakított a tanszéken hagyományos, még Bodola professzor által kidolgozott, majd Oltay Károly, Rédey István és Sárdy Andor által is követett szerkezettel.

Híres volt az igényességéről. Ha valaki valamilyen írását odaadta neki azzal a kéréssel, hogy nézze azt át, temérdek lapszéli piros megjegyzéssel kapta tőle vissza. A finoman megrajzolt betűkkel megírt jó szándékú javítások mindig javára váltak a szövegnek; a szerző mondanóját az ő szavai vagy szórendjei pontosabban fejezték ki.

Munkabírása – még az utóbbi időkben is – óriási volt. Számptalan ipari megbízásnak volt a vezetője vagy résztvevője. Legérdekesebb feladataként a recski rézbányában végzett munkákat emlegette.

Az idősebb korosztályba tartozóknak, ha fel akarják idézni kedves alakját, a jókedvű verőcei és kenesei esték jutnak eszébe. A fiatalabbak a baráti mosollyal és csendesen

elmondott számtalan jóakarató tanácsára emlékeznek, s valamennyien tisztelettel és csodálattal emlegetjük páratlan memóriáját, amelynek segítségével rég olvasott adatokat és régen tanult verssorokat pontosan tudott felidézni. Nem csak szakmai kérdésekkel lehetett hozzá fordulni; a művészetek terén meg a szépirodalomban is jártas volt. Tudtuk róla, hogy a kiadó annak idején őt bízta meg Wass Albert több munkája, közöttük az író két legnagyobb regénye, „A funtineli boszorkány” és a „Kard és kasza” szövegének gondozásával.

Nem csak magyarul tudott kiválóan, de hazulról hozott humán érdeklődésének és műveltségének köszönhetően otthonos volt a latin szólások és közmondások világában is, és német nyelvterületen sem lehetett eladni. Az oroszok kívül beszélt angolul is. Amikor az 1980-as években egy latin-amerikai ösztöndíj lehetősége nyílt meg előtte, igen rövid időn belül spanyolul is megtanult. A tanulmányutát ugyan egy infarktus megghiúsította, de spanyol nyelvismeretének köszönhetően nemrégiben lefordította Juan Rulfo mexikói író szépséges regényét, a Pedro Páramo-t. A könyvet – kétnyelvű formában, saját kiadásában – meg is jelentette. Nagy kincsnek van a birtokában, aki a kötet számozott huszonegy példányának egyikét a könyvespolcán őrizheti.

Korán megromlott egészségével sokat bajlódott, de szelíd derűjét, jó kedélyét még ez sem tudta kikezdeni. Amikor néhány éve visszaköltözött gyermekkora színhelyére, Berettyóújfaluba, legjobb barátai úgy gondolták, hogy egy kiegyensúlyozott, csendes ősz kezdődik az életében. Nem egészen így történt: a betegségek ezután sem maradtak el mellőle. Tavaly, mikor tudományos ülészekkel ünnepeltük kerek éveket megért három oktatónk, közöttük Krauter tanár úr születésnapját, mégsem gondoltuk, hogy a következő év áprilisában már nem tudjuk felköszönteni.

A sokunk által élete főműveként nyilvántartott Geodézia jegyzetének bevezetője előtt Krauter András – nyilvánvalóan a könyvére és magára célozva – Shakespeare Julius Caesar című drámájából idézett: „A rossz, mit ember tesz, túléli őt; a jó gyakorta sírba száll vele.” Nem, kedves Bandi, a gyarló test most porrá lesz ugyan, de mindaz a jó, amit nekünk jelentettél, itt marad velünk, s míg emlékezünk Rád, túl is él Téged!

Tisztelt Tanár Úr, kedves Bandi, nyugodj békében!